

Deel I

LOP Midden-Delfland[®] 2025:

Inleiding

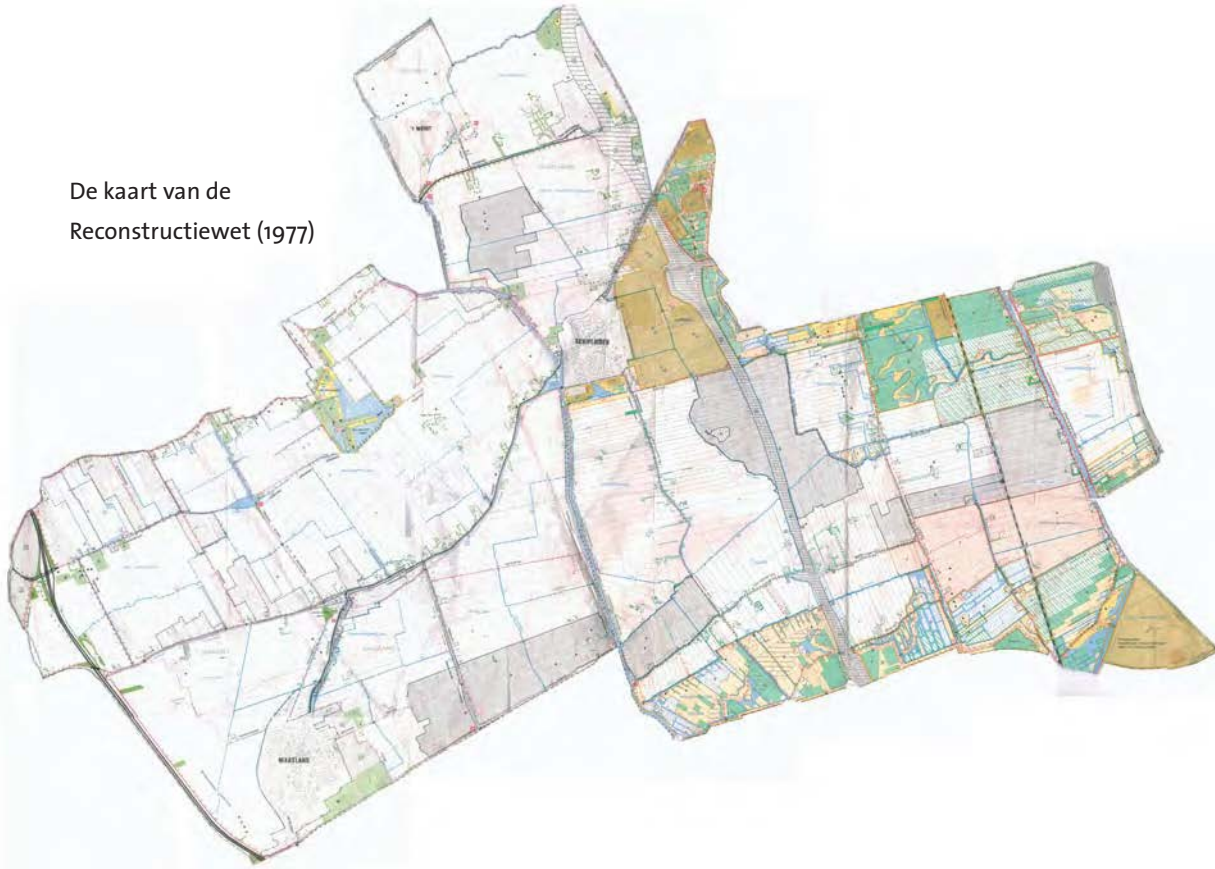

Na bijna 30 jaar is de reconstructie van het Midden-Delflandgebied voltooid.

Dit betekent echter niet dat het gebied af is. Midden-Delfland is een landschap volop in ontwikkeling. De opgave is deze ontwikkelingen te geleiden. En wel zodanig dat de ruimtelijke kwaliteiten behouden blijven, ontstane knelpunten tot een oplossing worden gebracht en waar mogelijk nieuwe kwaliteiten aan het landschap worden toegevoegd. Het is in het belang van de hele regio dat het Midden-Delflandgebied kan blijven fungeren als ‘groene binnentuin’ van de stedelijke omgeving. In het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 geven wij aan hoe wij hiervoor willen zorgen.

De kaart van de
Reconstructiewet (1977)

Overzichtskartje uit de
Gebiedsvisie (2005)

Waarom een landschapontwikkelingsperspectief?

In 2005 is gestart met het opnieuw nadenken over de ontwikkeling en inrichting van het Midden-Delflandgebied. De gebiedsvisie Midden-Delfland®2025: een sterk landschap voor de Zuidvleugel van de Randstad is hiervan het resultaat. De gebiedsvisie benoemt zeven thema's voor de verdere ontwikkeling van Midden-Delfland tot 2025.

Wethouder Christiaan van der Kamp biedt H.M. de Koningin de gebiedsvisie aan.

De zeven thema's uit de gebiedsvisie

- *Het landschap nodigt uit*
- *De groene ruimte*
- *Kansen door water*
- *Koe in de wei*
- *Genieten*
- *Waardevolle polders*
- *Ontmoet de stad.*

Om de ambities met het Midden-Delflandgebied te realiseren, is een aantal opdrachten uitgezet. Eén daarvan is de ontwikkeling van een landschapontwikkelingsplan (LOP) voor Midden-Delfland. De atlas zoals deze voor u ligt, is het LOP voor het Midden-Delflandgebied. Het vertaalt de zeven thema's uit de gebiedsvisie in een concreet landschapontwikkelingsperspectief voor Midden-Delfland tot 2025.

Het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 heeft betrekking op het Midden-Delflandgebied, zoals dat is vastgelegd in de Reconstructiewet (1977) met uitzondering van de Delftse Hout. Het gebied behoort tot het grondgebied van de gemeenten Midden-Delfland, Delft, Rotterdam-Overschie, Schiedam, Vlaardingen en Maassluis. Het Hoogheemraadschap van Delfland is betrokken vanuit de ontwikkeling en het beheer van het watersysteem.

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor het Midden-Delflandgebied hebben wij als betrokken gemeenten en hoogheemraadschap gezamenlijk het initiatief genomen voor de ontwikkeling van het LOP.

Doel van het landschapontwikkelingsperspectief

Met het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland[®] 2025 (LOP) zetten wij onze gezamenlijke koers uit voor de ontwikkeling van het Midden-Delflandgebied tot 2025. Aan de hand van het LOP kunnen de volgende vragen worden beantwoord:

- Welke ontwikkelingsmogelijkheden zijn er voor agrarische bedrijven bij hoge grondprijzen, beperkte kans op schaalvergroting en een problematische bedrijfsopvolging?
- Waar in het gebied kan invulling worden gegeven aan de toenemende recreatieve vraag vanuit het omringende stedelijke gebied?
- Wat is er nodig om de bereikbaarheid van het gebied voor de recreant vanuit de steden te verbeteren en welke recreatieve routes (pleziervaart, fiets, wandelen etc.) vragen om verdere ontwikkeling?
- Hoe kan worden voorkomen dat de bereikte resultaten van een nagenoeg afgeronde grootschalige reconstructie door verrommeling weer teniet worden gedaan?
- Hoe kunnen de cultuurhistorische waarden van Midden-Delfland het best worden bewaakt en de natuurwaarden versterkt?
- Hoe kan een positieve wederkerigheid tussen de omliggende steden en het Midden-Delflandgebied ontstaan?
- Hoe kunnen we het voor ondernemers aantrekkelijk maken om te investeren in Midden-Delfland met behoud van de kwaliteiten?
- Hoe kan het watersysteem blijvend robuust worden ingericht?

Voor het beantwoorden van deze vragen brengen wij in het LOP de huidige kwaliteiten van het landschap in kaart en laten wij zien waar wij het belangrijk vinden om deze in stand te houden, te verrijken en te versterken. Wij geven aan waar economische, ruimtelijke, recreatieve en ecologische ontwikkelingen in het Midden-Delflandgebied wenselijk en mogelijk zijn om haar functie van authentiek landschap en 'groene binnentuin' van de stedelijke omgeving te kunnen vervullen. De kwaliteit van het landschap en de relatie met de stad zijn de pijlers van het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland[®] 2025.

Het Midden-Delflandgebied

Het Midden-Delflandgebied omvat 6.500 ha veenweidegebied, waarvan 1/3 deel is ingericht als recreatie- en natuurgebied. In het gebied wonen ongeveer 10.000 mensen en zijn circa 80 veeteeltbedrijven actief. Voor 1,5 miljoen bewoners van omliggende steden vormt Midden-Delfland een aantrekkelijke, dichtbijgelegen ruimte om te recreëren, te verblijven en te sporten. Per jaar wordt het gebied circa zes miljoen maal bezocht. De verwachting is dat dit aantal toeneemt tot circa 8 miljoen bezoeken per jaar.

Bron: Visie Recreatieschap Midden-Delfland 2009

Functies van het landschapontwikkelingsperspectief

Het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 heeft de volgende hoofdfuncties:

- het is de basis voor het ruimtelijk beleid van de betrokken gemeenten en van de Hof van Delflandraad i.o. dat betrekking heeft op het Midden-Delflandgebied. Het vormt daarbij het kader voor de bestemmingsplannen buitengebied (conform de nieuwe Wet ruimtelijke ordening)
- het is het gezamenlijke meerjarenprogramma voor de uitvoering van concrete projecten (2010 – 2025)
- het vormt het gemeenschappelijke kader voor de stimulering van de gebiedseconomie die past bij de gewenste ontwikkeling van het gebied (agrarische sector, recreatie, overige bedrijvigheid)
- het ondersteunt bij de sturing van de ontwikkeling en het beheer van het landschap
- het vormt het gemeenschappelijke kader voor het initiëren, stimuleren, afwegen en uitvoeren van ruimtelijke investeringen in het gebied (natuur, water, landschap, recreatie, poorten, wonen, werken, verkeer en vervoer) en voor investeringen om het gebied beter bereikbaar te maken.

Geen eindbeeld maar streefbeeld

Het landschap van Midden-Delfland is een levend landschap, voortdurend in ontwikkeling. Het huidige landschap is niet alleen het resultaat van een lang en continu ontwikkelingsproces, het vormt tevens de onderlegger voor nieuwe ontwikkelingen.

Dit betekent dat wij met het LOP geen eindbeeld voor 2025 presenteren. Wel geeft het LOP onze gemeenschappelijke koers aan voor de toekomstige ontwikkeling van het landschap met een strategie om de ontwikkelingen in de gewenste richting te sturen. Dit is ook de reden waarom wij niet meer spreken van het Landschapontwikkelingsplan maar van het Landschapontwikkelingsperspectief (LOP).

Het LOP is gevisualiseerd in een mogelijk toekomstbeeld het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025, dat wij elke vier jaar op nieuwe ontwikkelingen zullen evalueren. De planhorizon van het LOP is 2025.

Het LOP heeft geen officiële planologisch juridische status. Deze geldt slechts voor bestemmingsplannen. Met het LOP hebben wij wel een gezamenlijk beleid geformuleerd, dat wij als kader accepteren voor de bestemmingsplannen buitengebied. Door verwerking van het LOP in de ruimtelijke structuurvisies van de afzonderlijke gemeenten krijgen de LOP-doelstellingen ook de beoogde juridisch bindende status (conform de nieuwe Wet ruimtelijke ordening).

Positionering van het landschapontwikkelingsperspectief

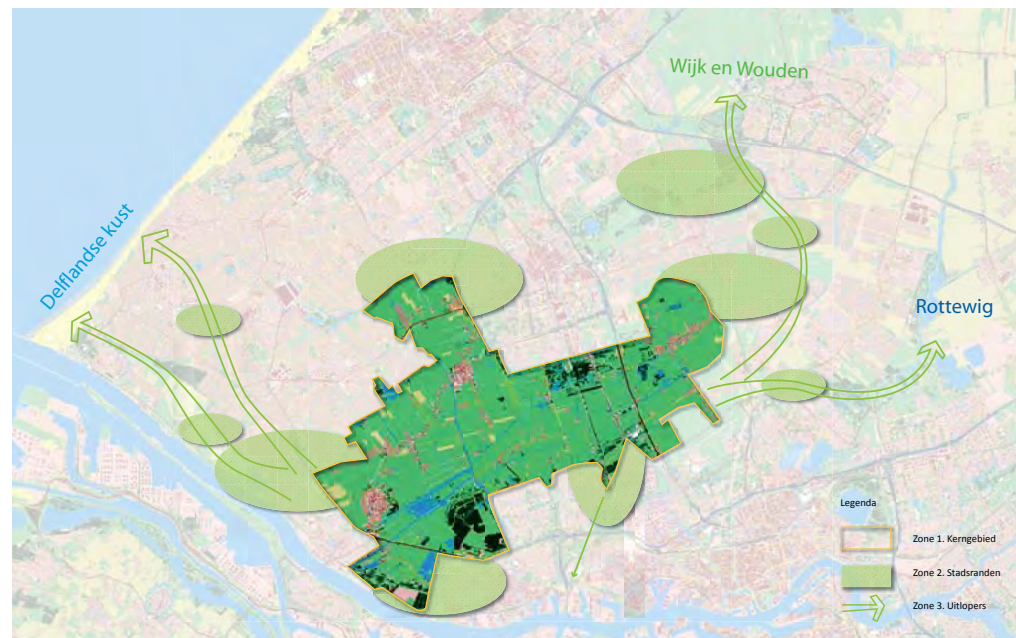
Het Midden-Delflandgebied maakt deel uit van een complexe planologische omgeving. Het LOP heeft een relatie met Randstad Urgent, de structuurvisie Randstad 2040, de structuurvisie Zuid-Holland 2040. Maar ook met de plannen van de Hof van Delflandraad in oprichting, het ruimtelijk structuurplan Haaglanden 2020 en het RR2020 van de stadsregio Rotterdam.

Het Urgentieprogramma Randstad (UPR)

Het kabinet wil van de Randstad een duurzame en concurrerende Europese topregio maken. Om dit te bereiken heeft zij het Urgentieprogramma Randstad (nu Randstad Urgent geheten) gepresenteerd (UPR, 2007). Daarin staan urgente projecten die de Randstad versterken door bij te dragen aan een aangener en duurzamer woon-, werk- en leefklimaat en een betere bereikbaarheid. Eén van de UPR-projecten is het project Mooi en Vitaal Delfland. Doel van het project Mooi en Vitaal Delfland is ook na afloop van de Reconstructiewet een blijvende bescherming van het landelijke gebied te waarborgen, waarbij een duurzame ontwikkeling mogelijk blijft, die past bij het open en groene karakter van het landelijk gebied. De bescherming richt zich op de Hof van Delfland, dat naast het Midden-Delflandgebied bestaat uit de Oude Leede, de Ackerdijkse plassen en – waar dat zinvol blijkt – andere deelgebieden in Delfland (Afspraken Randstadurgent, 2007).

Hof van Delfland in oprichting

Voor de toekomstige ontwikkeling van de Hof van Delfland is binnen het UPR een streefbeeld geformuleerd: 'Over tien jaar is de Hof van Delfland een gevarieerd landschapspark van internationale landschappelijke en recreatieve allure. Het internationale investeringsklimaat

Hof van Delfland

heeft hierdoor een belangrijke impuls gekregen. De agrarische sector in het kerngebied van de Hof van Delfland is vitaal. De sector 'draagt' het landschap en kan op een enthousiaste stedelijke supporterskring rekenen. De stedeling heeft de boer gevonden! Water is één van de kernkwaliteiten van het gebied. De stadsranden zijn dynamische gebieden waar, in een groenblauwe omlijsting, ruimte is gevonden voor kunst, cultuur, sport en manifestaties. De bereikbaarheid van de Hof van Delfland is aanmerkelijk vergroot. Hagenaars, Rotterdammers en andere stedelingen fietsen zonder barrières van Zuiderpark tot Zuiderpark. Infrastructuur is landschappelijk ingepast en wordt niet als storend ervaren. De inrichting is berekend op klimaatveranderingen. De verspreidliggende, niet-duurzame, glastuinbouw is verdwenen en de overgangen naar de duurzame glastuinbouwgebieden zijn verbeterd.' (Bestuurlijke ambitieverklaring Hof van Delfland, 2008)

Vanuit het UPR wordt gestreefd naar de oprichting van een Hof van Delflandraad, verantwoordelijk voor de organisatie, uitvoering en financiering van de bescherming, het beheer en de ontwikkeling van de Hof van Delfland.

Om het streefbeeld voor de Hof van Delfland in oprichting te realiseren, werken de provincie Zuid-Holland, de stadsregio's Haaglanden en Rotterdam, het rijk en de betrokken gemeenten samen aan (ruimtelijke) plannen voor het gebied. Het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 maakt integraal deel uit van deze plannen.

Randstad 2040

De Structuurvisie Randstad 2040 biedt een lange termijnperspectief voor de projecten uit Randstad Urgent. "Op (inter)nationaal schaalniveau kiest het kabinet voor een veilige en robuuste groenblauwe delta. Bij die keuze hoort op regionaal niveau een offensieve strategie om zoveel mogelijk kansen te benutten. Door water, natuur, landschap en cultuurhistorie sterker sturend te laten zijn in de ontwikkeling van de Randstad en door de wisselwerking tussen rood, groen en blauw te optimaliseren. Maatwerk is hier vereist." (Randstad 2040, 2008:80).

Zuid-Holland 2040

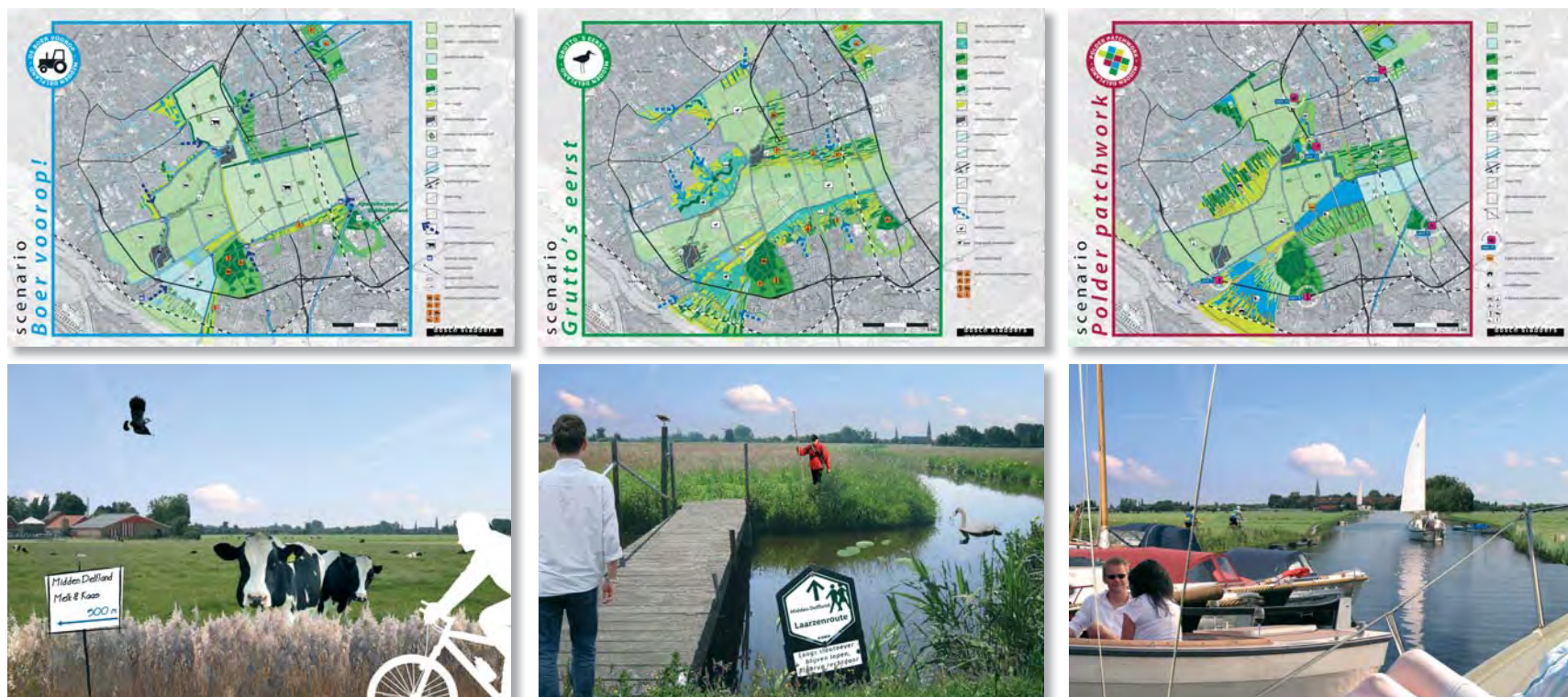
In de ontwerp structuurvisie van de provincie Zuid-Holland, 'Visie op Zuid-Holland' geeft de provincie aan een samenhangend stedelijk en landschappelijk netwerk te willen realiseren, waarin het goed wonen, werken en leven is. Een brede landbouw is de drager van het landschap. Midden-Delfland wordt aangewezen als één van de provinciale landschappen. Dit betekent dat hier een bescherming- en ontwikkelingsopgave ligt. De bescherming geldt voor het waardevolle cultuurhistorische landschap en de rust. De ontwikkeling is gericht op een recreatief routenetwerk, de natuur en verbreding van de landbouw, dit alles in evenwicht met de beschermingsdoelen (ontwerp Structuurvisie Zuid-Holland 2040, 2009:86).

Totstandkoming van het landschapontwikkelingsperspectief

Het Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland® 2025 is in een participatief proces ontwikkeld. In de zogenoemde Midden-Delflandcafés (november 2007) hebben wij eerst wensen en ideeën geïnventariseerd van burgers, belangenhartigers en raadsleden van onze gemeenten en het hoogheemraadschap voor de verdere ontwikkeling van het Midden-Delflandgebied.

De uitkomsten zijn tezamen met een inhoudelijke analyse in drie scenario's verwerkt. Elk scenario is ontwikkeld vanuit een specifieke thematiek: [1] de boer voorop, [2] grutto's eerst en [3] polderpatchwork. Deze scenario's hebben wij in de vorm van bouwstenen in een LOP-ontwerptafel (juni 2008) voorgelegd aan belangenhartigers en raadsleden van onze gemeenten en leden van het hoogheemraadschap.

Dit resulteerde in een eerste versie van de Houtskoolschets Midden-Delfland® 2025, die bij enkele partijen is getoetst en aangescherpt. Het resultaat hiervan hebben wij in de LOP-synthesetafel (september 2008) teruggekoppeld aan de genodigden van de ontwerptafel. Tijdens de bespreking van de houtskoolschets op de LOP-synthesetafel werd duidelijk dat een uitwerking op polderniveau een meer gefundeerde richting geeft aan de toekomstige ruimtelijke inrichting van het landschap, passend bij de authenticiteit van het gebied.

De houtskoolschets

Dit heeft ertoe geleid dat in nauwe samenwerking met direct betrokkenen de ruimtelijke kwaliteiten en ontwikkelingsmogelijkheden per polder zijn uitgewerkt. Het Landschapontwikkelingsperspectief 2025 en de polderuitwerkingen hebben wij tenslotte in de LOP-slotconferentie (april 2009) besproken met belangenbehartigers en raadsleden van onze gemeenten, vertegenwoordigers van de verenigde vergadering van het hoogheemraadschap, vertegenwoordigers van de provincie Zuid-Holland, van de Hof van Delfland, van het stadsgewest Haaglanden en van de stadsregio Rotterdam. Het ontwerp LOP is vervolgens in alle gemeenten ter visie gelegd. De betrokkenheid en inspirerende inbreng van velen hebben geleid tot het voorliggende LOP.